

Advies aan adviseur

Joep Driessen: 'Taal van de boer wordt niet gesproken'

Over welke vaardigheden moet een adviseur beschikken? Maartje Vriend en Annebeth van der Kuur, studenten aan het Van Hall Instituut, doen verslag van een symposium over dit onderwerp.

Hoedt u voor de adviseur. Negentig procent van de bedrijfsadviseurs hoeft u niet te betalen, maar ze kosten wel geld.' Dat zei Siem Jan Schenk, voorzitter van de vakgroep melkveehouderij van LTO Nederland, tijdens een symposium op het Van Hall Instituut in Leeuwarden. Het doel van het symposium was duidelijkheid te krijgen over wat de rol van het Hoger Agrarisch Onderwijs in de toekomst kan zijn voor de opleiding van veehouderijadviseurs. Hierbij werd de nadruk gelegd op welke competenties en vaardigheden noodzakelijk zijn voor een succesvolle en goede bedrijfsadviseur.

Bedrijfsblindheid

Joep Driessen, van veterinaire organisatie-adviesbureau Vetvice, deelde de kritiek van

Schenk, waarbij hij vooral hamerde op het communicatieve aspect. 'De taal van de boer wordt niet meer gesproken.' Driessen heeft als dierenarts en als een van de mensen achter Koesignalen veel ervaring met de praktijk. Om succesvol te adviseren is het volgens Driessen nodig dat een adviseur behalve het spreken van de taal van de boer problemen zichtbaar kan maken met behulp van 'plaatjes'. Dat verklaart in zijn optiek het succes van de gehanteerde methodiek bij Koesignalen, dat inmiddels in tal van Europese landen wordt toegepast. Voorwaarde voor het aanslaan van goede adviezen is dat een veehouder over een gezonde dosis zelfkritiek beschikt. Driessen: 'Hierbij moet de veehouder zich constant afvragen: wat zie ik? Hoe komt

dit? En wat kan ik eraan doen?' Hij waarschuwde dat niet alleen veehouders moeten waken voor bedrijfsblindheid. 'Bij adviseurs ligt bedrijfsblindheid ook altijd op de loer; de boodschap altijd op dezelfde manier brengen werkt niet. Wees altijd duidelijk, blijf goed luisteren en durf door te vragen en te confronteren.'

Rendement van advies

De laagdrempelige en visuele aanpak die Driessen voorstaat, is ook tekenend voor het 'Vitalestaldagenconcept' van CR Delta, Agrifirm en De Boer Stalinrichting. Deze dagen, die zich verder kenmerken door een directe interactie tussen adviseurs en deelnemers en tussen deelnemers onderling in de vorm van kleine groepen, hebben afgelopen winter bewezen goed te functioneren. De respons op de uitnodiging was met 40 procent zeer hoog; ongeveer 1100 veehouders kwamen op de staldagen af. Tijdens deze sessies wordt veel gevegd van de adviseurs, vooral waar het gaat om het

leiding geven aan het gesprek, is de ervaring van Arie Heida, relatiebeheerder bij CR Delta regio Noord.

Dat de melkveehouders ook zelf een rol spelen in de kennisoverdracht is volgens de inleiders in Leeuwarden logisch, gezien het hoge opleidingsniveau van de gemiddelde veehouder. Maar of daardoor de behoefte aan kennis van adviseurs afneemt? Gerrit Hooijer, voorzitter groep geneeskunde van het rund van de dierenartsenorganisatie KNMvD, meent van niet. 'Een hoger kennisniveau leidt niet tot minder behoefte aan advisering, integendeel.'

Hij maakte zich sterk voor meer informatie-uitwisseling tussen adviseurs. 'De adviseurs moeten samen en met de veehouder om tafel, zodat er een goed afgewogen advies voor de veehouder opgesteld kan worden.' Hooijer hamerde verder op het belang van effectiviteit. 'Zorg dat het resultaat van je werk als adviseur meetbaar is. Als er onvoldoende zicht op rendement is, is een boer terecht niet be-

reid om te betalen. Daarom heeft een veehouder ook weinig op met het Periodiek Bedrijfsbezoek. De zuivel zal daarvan de meerwaarde eens duidelijk moeten maken.' Hooijer is van mening dat advies en commercie ontkoppeld moeten worden. 'Een dierenarts moet onafhankelijk van de verkoop van medicijnen van advies dienen. Dat geldt ook voor andere adviseurs. Ik vind het principieel fout dat de mengvoerindustrie advisering en verkoop van voer aan elkaar koppelt.'

Vakmanschap

Maar welke competenties moet een adviseur hebben volgens de veehouder? Dirk Siert Schoonman, melkveehouder in het Gelderse Brummen, deelde de adviseurs in twee groepen in: de vakmanschapadviseur en de ondernemerschapadviseur. De 'vakmanschapadviseur' ondersteunt bij beslissingen op de korte termijn, zoals de voerspecialist en de dierenarts, de 'ondernemerschapadviseur' denkt mee over de lange termijn, zoals de accountant, de financier én de eigen collega's. De kenmerken waar een vakmanschapadviseur aan moet voldoen zijn: het op tijd en juist kunnen signaleren van problemen, dit goed kunnen onderbouwen, waarbij de oplossing praktisch is. De ondernemerschapadviseur moet daarentegen veel vertrouwen geven en financieel inzicht hebben, waardoor hij de mogelijkheden juist kan inschatten. Schoonman: 'Een adviseur moet altijd iets nieuws brengen en de taal van de boer blijven spreken. De kwaliteit van een adviseur ligt in het kunnen koppelen van de theorie aan de praktijk.'

M. Vriend
A. van der Kuur

Koeiebloempjes

Eef Vernooy, eigenaar tv-reclamekoeien: 'Voor de inkomsten moet ik toch melkveehouder blijven.' (Vp)

Jan Terlouw, voormalig commissaris van de Koningin in Gelderland en keuterboer:

'Vanmiddag is onze stier gehaald. Ik vermoed dat het dier zijn werk heeft gedaan. Bij de koeien geen spoor van droefheid te bespeuren, dus de intimiteiten zijn wellicht al weken achter de rug. Ik heb er weinig van gezien, ze zullen de vroege ochtenduren hebben gebruikt. Ik hoop voor onze stier dat hij een nieuwe harem krijgt toegewezen.' (Hd)

Jaap Oostra, melkveehouder te Havelte: 'Wat ik mis in de lijst van stieren met Nederlandse fokwaarden zijn de zonen van Mtoto. Je ziet in omringende landen dat die het erg goed doen. Het is een gemiste kans dat Mtoto hier niet als stiervader is ingezet.' (NO)

Walter Liebrechts, importeur genetisch materiaal te Heino: 'Voor veel fokstieren geldt: wat hoor je daar vijf jaar later nog van?' (Kv)

Marjoleine de Vos, thuisjoke en journaliste: 'Het is nu eenmaal zo: veel lekkere etenswaren zijn zo smakelijk omdat er vet in zit. Er is niets tegen om af en toe dik roomboter te smeren, en als het toch om tractaties gaat, kun je ook wel de moeite nemen om echte boerenboter te vinden en die dan op die boterham te smeren, of om te

braden in royaal olie en boter, of de flageolets nog even na te stoven in boter. Je moet alleen geen pakje boter per dag gaan eten.' (NRC)

Bram Prins, melkveehouder te Ten Boer: 'Volgens mij is een leefbaar platteland dé uitdaging voor een vitale en concurrerende melkveehouderij in Nederland. Dit houdt in dat er voorwaarden geschapen moeten worden voor ondernemers binnen Europa om concurrerend melk te produceren. Dit moet dusdanig gebeuren dat er een vitaal platteland overblijft. Dit vraagt om een goede samspraak tussen landbouw en samenleving.' (Ve)

Gerrit Schrale, melkveehouder te Heeg: 'Ik heb niets met koefamilies. Daarbij koop ik de koeien ook niet om er verder mee te fokken. Voor mij is een melkkoe een melkkoe. Niet meer en niet minder.' (Bo)

Theo Pieters, directeur KI Genefix (Italië): 'Ik koop alleen stieren waarvan ik echt denk dat ze een reële kans hebben. Voor mij is het ook een pure liefhebberij, verhoudingsgewijs steek ik heel veel tijd in de studie van de pedigrees en de paringen die daarbij gemaakt moeten worden. Het geeft me gewoon een gigantische kick om het best mogelijke materiaal in te zetten.' (HI)

Wim de Boer, fokkerijadviseur Veecom: 'Bloedvoering is een goede voor-speller: mogen we van de betreffende afstamming duurzaamheid verwachten of niet? Daarnaast is er nog iets anders en absoluut belangrijk. We moeten zorgen dat we

op tijd fris bloed in de veestapel brengen. Om de vitaliteit erin te houden.' (Kv)

Martin Bril, columnist: 'Aan de Waalkade in Zaltbommel is niets te doen. Hier en daar een wolk. Koeien in de uiterwaarden. Boterbloemen.' (dV)

Marjoleine de Vos: 'De vetvrees is opmerkelijk. Allerlei mensen hebben enge smeer-margarines in huis om op hun boterhammen te doen. Ze eten alles half: halfvolle yoghurt, halfvolle melk, halfvette chips, halvanaise (alleen het woord al). Doe ik een lekkere klont boter met kruiden in de kip, kijken zulke mensen me aan of ik ze wil vermoorden.' (NRC)

Walter Liebrechts: 'Op de lange termijn verwacht ik steeds meer veehouders die zullen kiezen voor kruisingsdieren. Dan is het belangrijk dat de Holstein het beste ras voor productie blijft, want dan zal het altijd bij elke soort van kruising betrokken blijven.' (Kv)

Gerrit Schrale: 'Nieuw bouwen voor de opfok van jongvee? Dat kan van geen kant.' (Bo)

Jan Terlouw: 'Er gaat rust vanuit om de koeien op hun gemak het droge hooi naar binnen te zien werken. Als je daar even bij blijft zitten, op een hooibaal, begrijp je niet waarom je haast had.' (Hd)

Bronnen: Veldpost (Vp), Herfstdagboek (Hd), Nieuwe Oogst (NO), Koevisie (Kv), NRC Handelsblad (NRC), Veehouderij (Ve), Boerderij (Bo), Holstein International (HI), de Volkskrant (dV)